G - 11.1

Sleeping With Tzitzit On

Q I am machmir (stringent) on the great mitzva of tzitzit and, therefore, sleep with it on. Should I make a beracha on it in the morning, as I am not putting it on anew?

1. גמרא, מנחות דף מג עמוד א

רב יהודה רמי תכילתא לפרזומא דאינשי ביתיה, ומברך כל צפרא "להתעטף בציצית". מדרמי, קסבר: מצות עשה שלא הזמן גרמא הוא, אמאי מברך כל צפרא וצפרא? כרבי, דתניא: תפילין כל זמן שמניחן מברך עליהן, דברי רבי. אי הכי, כל שעתא נמי? רב יהודה איניש צניעא הוה, ולא שרי ליה לגלימיה כוליה יומא. ומאי שנא מצפרא? כי משני מכסות לילה לכסות יום.

רש"י מסכת שם

רב יהודה רמי ליה תכילתא לפורזימא דאינשי ביתיה - היה מטיל ציצית לבגד שמתכסה בו אשתו. **אם כן**, דלילה זמנה, **אמאי מברך** - אלא פעם ראשון כשנתעטף כשהיתה חדשה הוה ליה לברך, הא מכאן ואילך, יומא אריכא דמי, דהא אין לילה מפסיקו.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' ח סע' טז

הלן בטליתו בלילה, **צריך לברך** עליו בבוקר, אף אם לא פשטו. וטוב למשמש בו בשעת ברכה.

משנה ברורה שם ס"ק מב

צריך לברך - דקיימא לן לילה לאו זמן ציצית הוא והוי הפסק; ויש חולקין בזה כיון דכסות יום חייב אף בלילה לדעת מקצת הפוסקים, וכדלקמן בסימן י"ח, וספק ברכות להקל. ומכל מקום נכון לכוון לפטור אותה בטלית גדול. וכל זה כל זמן שלא פשטו, אבל אם פשטו על דעת שלא ללובשו תיכף צריך לברך אח"כ כשלובשו לכולי עלמא, ומכל מקום לכתחלה אין נכון לעשות עצה זו כדי שיתחייב בברכה לכולי עלמא משום ברכה שאין צריכה לדעת הפוטרים.

3. שולחן ערוך אורח חיים סי' יח סע' א

לילה לאו זמן ציצית הוא, דאמעיט מ"וראיתם אותו" (במדבר טו, לט). להרמב"ם, כל מה שלובש בלילה פטור אפילו הוא מיוחד ליום, ומה שלובש ביום חייב, אפילו מיוחד ללילה. ולהרא"ש, כסות המיוחד ללילה, פטור, אפילו לובשו ביום, וכסות המיוחד ליום ולילה, חייב, אפילו לובשו בלילה. הגה: וספק ברכות להקל. ע"כ אין לברך עליו אלא כשלובש ביום והוא מיוחד ג"כ ליום (הגהות מיימוני).

4. ערוך השולחן אורח חיים סי' ח סע' כג

כתב הטור: הישן בטליתו אין צריך לברך עליו בבוקר עכ"ל. וטעמו פשוט, דכיון דלדעת הרא"ש שיתבאר בסי' י"ח דכסות המיוחד ליום חייב גם בלילה, ממילא דהלילה לא הוי הפסק; אבל לדעת הרמב"ם שם דבלילה כל בגד פטור מציצת, ודאי דחייב לברך. ורבינו הבית יוסף בסעיף ט"ז כתב: הלן בטליתו בלילה, צריך לברך עליו בבוקר אף אם לא פשטו וטוב למשמש בו בשעת ברכה עכ"ל. והולך לשיטתו בספרו הגדול שהרא"ש בעצמו בתשובה כלל ב' פסק כן. ויש מי שכתב דהרא"ש פסק כן לדעת השואל דס"ל כהרמב"ם [דרישה] או דבעת שכתב התשובה לא הוה פסיקא ליה הך דינא עדיין, דכסות יום חייב אף בלילה [ט"ז סקט"ו]. וכל אלה דברים דחוקים כמובן ולעניות דעתי נראה דס"ל להרא"ש דישן שאני, דנהי דכסות יום חייב גם בלילה, מ"מ הא הוה ליה היסח הדעת גדול, וכן נ"ל מדברי הלבוש ע"ש. ולפ"ז אתי שפיר פסק רבינו הב"י, ומ"מ ספק ברכות להקל. ודע דזה שכתב ושוב למשמש וכו' דמשמע שאינו לעיכובא, ודאי כן הוא, דדוקא בתפלין המשמוש עיקר, דמצוה למשמש וחיובא נמי איכא [שבת י"ב.], אבל בציצת המשמוש לא מעלה ולא מוריד, דתפלין אסורין בהיסח הדעת לפיכך חייב למשמשן ולא ציצת [ב"ח]. וכתב רבינו הרמ"א דכן יעשה מי שלובש טליתו קודם שיאור היום עכ"ל ופשוט הוא [ועט"ז סק"ו ודו"ק] וכל הלובש בגד או מתכסה בבגד שהוא חייב בציצת ולא הטיל בו ציצת ביטל מצות ציצת ועובר בכל רגע על מצוות עשה, אף ע"פ שהוא לבוש בגד אחר בציצת [ובישן בטליתו טוב לפטור אותה בטלית גדול]:

Sleeping With Tzitzit On

5. שולחן ערוך אורח חיים סי' כא סע' ג

מותר ליכנס בציצית לבית הכסא. הגה: וכל שכן לשכב בהן, דשרי. ויש שכתבו שנהגו **שלא לשכב** בטלית שיש בו ציצית, גם שלא ליתנו לכובס א"י לכבס, והכל שלא יהיו מצות בזויות עליו. אך נוהגים להקל לשכב בהם (כל בו).

משנה ברורה שם ס"ק טו

שלא לשכב - ובכתבי האר"י ז"ל כתוב ע"פ הסוד שיש לשכב בלילה בטלית קטן:

6. ערוך השולחן אורח חיים סי' כא סעיף ו

וכתבו בסעי' ג' מותר ליכנס בציצת לבית הכסא, וכל שכן לשכב בהן דשרי. ויש שכתבו שנהגו שלא לישכב בטלית שיש בו ציצת גם שלא ליתנו לכובסת כותית לכבס, והכל שלא יהיו מצות בזויות עליו אך נוהגים להקל לשכב בהם עכ"ל. ואינו מובן טעם האוסרים לישכב בטלית, אטו גריעא שכיבה ממרחץ ובית הכסא? וג"ל דטעמם דכבר בררנו דהכל מודים דדבר של בזיון אסור אף כשנפסלו הציצת וקל וחומר בכשרותן. ולכאורה הכניסה לבית הכסא ולמרחץ הא הוי דרך בזיון? וצריך לומר הטעם כמ"ש שכן דרכם של בני אדם ואי אפשר באופן אחר רק בטורח מרובה, ולכן השכיבה שדרך בני אדם לפשוט בגדיהם א"כ הוה בזיון כשישכוב בטלית, אך רבינו הרמ"א הכריע שנוהגים להקל לישכב בהם והטעם דלא חשבינן זה לבזיון כלל [ואדרבא האר"י ז"ל שכב בטלית קטן כמ"ש המג"א סק"ב]. ויש מי שכתב דכל זה הוא בטלית קטן אבל בטלית גדול העשוי רק להתפלל בו אין ליכנס בו לבית הכסא [ט"ז סק"ג] ובודאי כן הוא שהרי אין טורח לפושטו וא"כ נחשב בזיון כשילך בו לבית הכסא או למרחץ, ונכון להקפיד להפשיט הטלית גם בעת יציאתו לקטנים וכן אנו נוהגים והכל מטעם שבארנו: